

BÁO CÁO

Tổng kết thực hiện Nghị định số 171/2016/NĐ-CP ngày 27/12/2016 của Chính phủ quy định về đăng ký, xóa đăng ký và mua, bán, đóng mới tàu biển đã được sửa đổi bổ sung bởi Nghị định số 86/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 171/2016/NĐ-CP.

I. Tình hình và kết quả triển khai Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP

1. Công tác chỉ đạo triển khai

Công tác xây dựng, hoàn thiện chính sách, pháp luật, đặc biệt đối với hệ thống văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực hàng hải luôn được Cục Hàng hải Việt Nam (Cục HHVN) triển khai thực hiện nghiêm túc. Ngay sau khi Bộ luật Hàng hải Việt Nam 2015 được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thông qua tại kỳ họp thứ 10, Quốc hội XIII ngày 25/11/2015, Cục HHVN đã chủ động xây dựng dự thảo Nghị định triển khai chi tiết một số điều của Bộ luật hàng hải Việt Nam về đăng ký, xóa đăng ký và mua, bán, đóng mới tàu biển trình Bộ GTVT trình Chính phủ ban hành Nghị định số 171/2016/NĐ-CP ngày 27/12/2016 của Chính phủ quy định về đăng ký, xóa đăng ký và mua, bán, đóng mới tàu biển (thay thế Nghị định số 161/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013). Thực hiện chỉ đạo của Chính Phủ, Bộ GTVT về việc rà soát, hoàn thiện các quy định của pháp luật liên quan đến mua, bán và hoán cải tàu thuyền, Cục HHVN đã xây dựng dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 171/2016/NĐ-CP về đăng ký, xóa đăng ký và mua, bán, đóng mới tàu biển. Ngày 23/7/2020 Chính phủ ban hành Nghị định số 86/2020/NĐ-CP sửa đổi bổ sung một số điều của Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và mua, bán, đóng mới tàu biển. Nội dung Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP quy định về: đăng ký và xóa đăng ký tàu biển, tàu biển công vụ, tàu ngầm, tàu lặn, kho chứa nổi và dàn di động, phương tiện thủy nội địa mang cấp VR-SB trước đây đã đăng ký trong sổ đăng ký tàu biển quốc gia Việt Nam; việc mua, bán và đóng mới tàu biển; điều kiện tàu biển thuộc sở hữu của tổ chức, cá nhân Việt Nam đăng ký mang cờ quốc tịch nước ngoài.

Để triển khai thực hiện Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP hiệu quả, Cục HHVN đã có văn bản thông báo đến các cơ quan, đơn vị liên quan và đăng tải nội dung Nghị định lên Trang thông tin điện tử của Cục HHVN để các cơ quan, đơn vị nghiên cứu, thực hiện; Xây dựng nội dung các thủ tục hành chính quy định tại Nghị định, trình Bộ Giao thông vận tải công bố theo quy định của các nghị định liên quan đến kiểm soát thủ tục hành

chính, Trung tâm CNTT - Bộ GTVT và các cơ quan liên quan đến thủ tục hành chính về đăng ký, xóa đăng ký tàu biển để nghiên cứu, thống nhất kế hoạch triển khai sửa đổi, nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin phục vụ cung cấp thủ tục hành chính cho tàu thuyền vào, rời cảng biển theo Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP trên Cổng thông tin một cửa quốc gia; Rà soát, cụ thể hóa những hành vi cấm tại Nghị định 171/2016/NĐ-CP để quy định trong Nghị định 142/2017/NĐ-CP về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực hàng hải; Xây dựng kế hoạch và chuẩn bị tổ chức tuyên truyền, phổ biến nội dung của Nghị định đến các tổ chức, cá nhân liên quan đến hoạt động hàng hải.

2. Công tác tuyên truyền, phổ biến Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP

Để bảo đảm việc triển khai thi hành Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP được hiệu quả, thực tiễn, Cục HHVN đã chủ động xây dựng, ban hành kế hoạch tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật hàng năm. Cục HHVN và các đơn vị trực thuộc chủ động triển khai nghiêm túc bằng những hình thức phù hợp và thiết thực (hội nghị, tập huấn, cung cấp qua website...). Thông qua các Hội nghị, đã giúp các tổ chức, cá nhân liên quan nắm bắt kịp thời các quy định mới của Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP, nhằm phục vụ hoạt động sản xuất kinh doanh của đơn vị, cũng như công tác phối hợp quản lý giữa các cơ quan quản lý nhà nước có liên quan, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho công chức, viên chức trong quá trình xử lý công việc, qua đó góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả trong quản lý nhà nước. Bên cạnh đó, các Hội nghị này là cơ hội để cơ quan quản lý nhà nước về hàng hải có điều kiện được trao đổi, lắng nghe để nắm bắt những vướng mắc, khó khăn của doanh nghiệp trong quá trình triển khai thực hiện Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP.

3. Kết quả thực hiện Nghị định số 171/2016/NĐ-CP

Sau hơn 07 năm triển khai thực hiện Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và hơn 03 năm thực hiện nghị định số 86/2020/NĐ-CP, công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực hàng hải đã được Cục Hàng hải Việt Nam và các đơn vị trực thuộc thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả.

Về thực hiện thủ tục hành chính:

Nghị định số 171/2017/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP sau khi có hiệu lực đã phát huy được hiệu lực, hiệu quả, tạo hành lang pháp lý để việc quản lý công tác đăng ký, xóa đăng ký tàu biển của Việt Nam ngày càng chặt chẽ, cũng như đã tạo thuận lợi hơn cho tổ chức, doanh nghiệp khi tham gia thực hiện các thủ tục hành chính. Việc cung cấp dịch vụ công trực tuyến cũng được tăng

cường, đẩy mạnh. Hiện nay, có 10 thủ tục hành chính đối với đăng ký, xóa đăng ký tàu biển đã được cung cấp dịch vụ công mức độ 4 thông qua Cổng thông tin một cửa quốc gia trên toàn quốc (theo quy định mới là dịch vụ công toàn trình) đã tích hợp lên Cổng dịch vụ công quốc gia.

Về hoạt động đăng ký, xóa đăng ký tàu biển:

- Nghị định 171/2016/NĐ-CP đã quy định Cơ quan đăng ký tàu biển Việt Nam là Cục Hàng hải Việt Nam. Cục Hàng hải Việt Nam ủy quyền cho một số đơn vị trực thuộc tại một số khu vực (Chi cục Hàng hải, Cảng vụ Hàng hải) thực hiện công tác đăng ký tàu biển để phù hợp với điểm c khoản 1 Điều 18 Bộ luật Hàng hải Việt Nam năm 2015.

- Nghị định 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP đã bổ sung quy định về giới hạn tuổi tàu biển nước ngoài đã qua sử dụng được đăng ký tại Việt Nam trong trường hợp biếu, tặng, viện trợ không hoàn lại cho tổ chức, cá nhân Việt Nam: trong trường hợp này, các tàu biển quá tuổi được đăng ký theo quy định tại Nghị định 171/2016/NĐ-CP, muốn được đăng ký, xóa đăng ký mang cờ quốc tịch Việt Nam phải được sự chấp thuận của Thủ tướng Chính phủ.

- Bổ sung quy định tàu biển đăng ký tạm thời trong trường hợp chưa nộp phí, lệ phí theo quy định: trường hợp này thì chủ tàu biển bắt buộc phải nộp các loại phí, lệ phí theo quy định cho nhà nước trước khi xóa đăng ký để bán, chuyển quyền sở hữu. Điều đó, nhằm ngăn chặn chủ tàu lợi dụng kẽ hở của pháp luật, nợ thuế, lệ phí để đăng ký tạm thời, hết thời hạn đăng ký tạm thời chủ tàu vẫn không nộp phí, lệ phí mà tiến hành thủ tục xóa đăng ký tạm thời để bán, chuyển quyền sở hữu cho chủ tàu khác.

Về hoạt động mua, bán, đóng mới tàu biển:

- Nghị định 171/2016/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP đã điều chỉnh các hoạt động mua, bán tàu biển sử dụng nguồn vốn nhà nước phải thực hiện các bước theo quy định của pháp luật đấu thầu (đối với mua tàu) hoặc đấu giá (đối với bán tàu). So với quy định tại Nghị định 161/2013/NĐ-CP (hoạt động mua, bán tàu được thực hiện bằng hình thức chào hàng hoặc chào giá cạnh tranh theo thông lệ Quốc tế), quy định mới này của Nghị định nâng cao được tính công khai, minh bạch, quản lý chặt chẽ hơn nguồn vốn của nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp.

- Nghị định 171/2016/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP cũng đã chỉnh sửa, hoàn thiện quy trình mua, bán, đóng mới tàu biển sử dụng vốn nhà nước cho thuận lợi, phù hợp hơn khi áp dụng thực tế.

II. Những khó khăn, vướng mắc chủ yếu khi triển khai Nghị định số 58/2017/NĐ-CP

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc áp dụng Nghị định 171/2016/NĐ-CP và Nghị định số 86/2020/NĐ-CP sửa đổi bổ sung một số điều của Nghị định 171/2016/NĐ-CP đã phát sinh một số tồn tại sau:

- Hiện nay các thủ tục hành chính về đăng ký, xóa đăng ký tàu biển đã được cung cấp dịch vụ công mức độ 4 thông qua Cổng thông tin một cửa quốc gia trên toàn quốc (theo quy định mới là dịch vụ công toàn trình) đã tích hợp lên Cổng dịch vụ công quốc gia. Tuy nhiên yêu cầu về thành phần hồ sơ về đăng ký, xóa đăng ký tàu biển phải nộp và các hình thức nộp hồ sơ chưa phù hợp để cá nhân, tổ chức có thể thực hiện được theo Dịch vụ công mức độ 4.

- Triển khai thực hiện Luật Cư trú và Quyết định số 06 ngày 06/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022-2025, tầm nhìn đến năm 2030, Cục HHVN đã chủ động rà soát các văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực hàng hải, báo cáo Bộ GTVT kết quả rà soát Nghị định số 171/2016/NĐ-CP và Nghị định 86/2020/NĐ-CP đề xuất giảm thành phần hồ sơ, thay thế các trường thông tin để đơn giản hóa thủ tục hành chính, không yêu cầu người dân khai báo lại các thông tin đã có trên CSDL quốc gia về dân cư. Ngoài ra, sau khi rà soát các văn bản QPPL để sửa đổi, bổ sung theo luật Giao dịch điện tử năm 2023, quy định về Sổ đăng ký tàu biển quốc gia Việt Nam cần được sửa đổi, bổ sung cho phù hợp. Các thành phần hồ sơ đề nghị đăng ký, xóa đăng ký tàu biển; các hình thức nộp hồ sơ thủ tục hành chính cần được sửa đổi để phù hợp với quy định tại Nghị định số 45/2020/NĐ-CP của Chính phủ về thực hiện thủ tục hành chính trên môi trường điện tử.

- Mặt khác, Bộ Luật Hàng hải Việt Nam năm 2015 không quy định hoạt động mua, bán, đóng mới tàu biển là đặc thù; các hoạt động đầu tư mua, bán, đóng mới tàu biển cũng như các tài sản khác hiện nay đã được quy định và hướng dẫn tại các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan như: Luật Đấu thầu, Luật Doanh nghiệp, Luật Đầu tư công,... vì vậy, Cục Hàng hải Việt Nam đề xuất với Bộ GTVT xem xét loại bỏ các nội dung quy định động mua, bán, đóng mới tàu biển là đặc thù, hình thức, quy trình thực hiện, thẩm quyền phê duyệt chủ trương, quyết định mua, bán, đóng mới tàu biển,... tại Chương IV của Nghị định để tránh chồng chéo về nội dung hướng dẫn văn bản pháp luật chuyên ngành, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp khi tham chiếu áp dụng các quy định của pháp luật khi thực hiện đầu tư mua, bán, đóng mới tàu biển.

III. Đề xuất, kiến nghị

- Đề nghị Bộ Giao thông vận tải báo cáo Chính phủ sớm ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 171/2016/NĐ-CP quy định về đăng ký, xóa đăng ký và mua, bán, đóng mới tàu biển và Nghị định 86/2020/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 171/2016/NĐ-CP.